

Strijd tussen High-tech en “Ot en Sien”

Burgerpercepties tav schaalvergroting in de landbouw

21 juni 2005

Jos Verstegen

Een project uit het

LNV-programma

Ondernemerschap (433)

Een co-productie van

LEI

Cindy Wolf, Gemma Tacken, Silvia Goddijn
Siet Sijtsema, Jos Verstegen

WU-CIS

Noelle Aarts

WU-MCB

Ivo van der Lans

TNS-NIPO

Cyrille Koolhaas

Probleem

Ik moet eigenlijk groeien, maar kan c.q. mag ik dat wel !!!?

Waar hebben we het eigenlijk over ?

- Is de aankoop van een bedrijf op een andere lokatie schaalvergroting ? **Antwoord: Ja**
- Is uitbreiding van het bedrijf met een andere agrarische tak schaalvergroting ? **Antwoord: Ja**
- Is uitbreiding van het bedrijf met een niet-agrarische tak schaalvergroting ? **Antwoord: Ja**
- **Maar hier wordt bedoeld:** vergroting van het bedrijf op dezelfde lokatie in **NL** in dezelfde (hoofd)sector: glastuinbouw, intensieve veehouderij en melkvee

Aanpak ...

Aanpak

- Kwalitatieve studie
 - 20 diepte-interviews
 - Kennis, beelden, associaties, waarden, normen, voorwaarden, overtuigingen, belangen(afwegingen)
- Kwantitatieve studie
 - 429 respondenten
 - Computer assisted self interviewing (TNS-NIPO)
 - Stellingen, attributen, consequenties en waarden
- Workshop
 - Onderzoekers, agrariërs en ontwerpers

Resultaten ...

Wat vinden burgers belangrijk t.a.v. agro ?

■ Product

- Gezond voedsel
- Gegarandeerd veilig voor consumptie
- Lekkere / smaakvolle producten
- Producten die aan eisen van de wet voldoen

■ Productiewijze

- Diervriendelijk
- Controleerbaarheid werkwijze agr. bedrijven
- Afwisseling in het landschap

Associaties duiden op conservatisme

- kasteelt zeker niet beter dan vollegrondsteelt
- boerderij-verkoop is beter dan winkelverkoop
- behoud van het uiterlijk van het platteland is belangrijker dan de export
- kleine bedrijven beter dan grote bedrijven
- bedrijven verspreid liggend in het landschap is beter dan bedrijven bij elkaar in concentratiegebieden

Grotere bedrijven:

- zijn minder toegankelijk (minder zichtbaar voor de burger wat er gebeurt)
- zijn minder diervriendelijk: dieren komen minder vaak buiten
- zijn minder milieuvriendelijk
- leveren samen minder werkgelegenheid op dan meerdere kleinere bedrijven

Relevantie

Leer-ervaringen

- Weten de burgers eigenlijk waar het over gaat ? **Nee**
- Hebben ze er wel een mening over ? **Ja**
- Kunnen we de mening van de burger negeren, ook al “misdraagt” hij zich als consument ? **Nee**
- Is de burger voor rede vatbaar ? **Ja**
- Blijft er in NL nog plaats voor een agrarische sector ?
Ja, mits ...

Plaats voor een NL agrosector, mits

- er geen woningbouwclaims zijn
- de agrosector helder laat zien wat ze doet en waarom ze het doet (en meerwaarde levert t.o.v. import)
- de agrosector de burger zo goed mogelijk meeneemt in de afweging van belangen
- de agrosector zorg heeft voor het uiterlijk van het platteland